

Olika musik.

GUNNAR EKELÖF: *Färjesång.* Bonniers. Pris 4: 75.

GABRIEL JÖNSSON: *Kustland. Dikter.* Bonniers. Pris 5: 50.

"ETT ORD har sin mening och ett annat sin, men när de kommer tillsammans sker något underligt med dem: de får en mellanmening... Och poesi är just detta spänningsförhållande — mellan orden och mellan raderna". Definitionen står i *Gunnar Ekelöfs* självdeklaration i "Vintergatan": den torde stämma, och i sin egen diktning har han tagit den på allvar. Det blev först till sällsamma försök att destillera fram de nämnbara upplevelsornas poesi med "Alchimie du Verbe", i ungdomsboken "Sent på jorden" — en självmordsbok, kallar han den själv numera. Sin starkaste verkan nådde han åtta år senare i "Köp den blindes sång", där han tog till barnramsans och balladrefrängens suggestionsteknik för att ladda

ordmusiken med dess gamla kraft av besvärjelseformel. Nu har det gått honom som Auden och T. S. Eliot: han gör lärda lärodikter där vid tillfälle Theokritos citeras på korrekt stavad dorisk dialekt — överlastade med associationer, men ändå underligt nakna och med en avsiktlig resonnerande monotoni i förredraget. Men monotonin har sin intensitet, och resonemanget blir predikan om en visdom som man kan kalla buddism eller sufism, om man har lust — Ekelöf är orientalist till facket och av själsfrändskap, upplyser han själv. Färjesången skall ackompanjera seglatsen till Nirvana:

Vi är alla i samma natt.
Vi är alla i samma båt.
Vi trycker alla samma obol

med tungan mot gommen
— liksom ett myntat ord:
det ordet är Död.
Så kallt var att ta det i mun.
Det ordet är Frid.
Så varmt att känna dess bild,
dess silverne konungs bild...

Skolastisk tes och musikaliskt tema i alla dikterna är självutplåning, självutblotning:

I verklighet är du ingen,
så jaglös, naken och formlös är verkligheten!

— — —
Självt utanför gott och ont en valplats för gott och ont,
det övre vidundrets kamp mot det undre —

— — —
I verklighet är du ingen.
En plats, ett plagg, ett namn —
allt annat är bara din önskan,
ditt jag en önskan, din ofrälsthet en, din frälsthet en annan...

Satsen illustreras med ett omtolkat balladmotiv:

Liv är kontrasternas möte,
Liv är ingendera parten.

— — —
Liv är inte drakens och riddarens kamp,
det är jungfrun

— — —
och den som skall sätta livet till
är inte draken
och inte riddaren
men alltid jungfrun.

Härav följer det radikala avståndets etik — inte engagera sig, inte fångas in hjulet:

Den som inte hoppas
skall inte förtvivla.
Den skall inte tvivla
som ingenting tror.
Men den som söker mål
och den som söker mening
ger draken dess etter
och riddaren hans svärd...

Det är rörande när författaren i en not utan minsta löje anser sig böra påpeka att detta inte är politisk défaitism, utan tvärtom åsyftar demokratisk försvarsattityd mot totalitär narkos. Ingen vettig läsare kan befäras översätta denna mystik i politiska kategorier. Däremot är det